

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 206.

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA Târgul Inului Nr. 30

INSERATELE se primesc la administrație. Prețul după tariful și învoială.

Manuscrisele nu se înapoiază.

Socialdemocrația.

— Apreciere din punct de vedere național și a necesităților poporului nostru.

II.

Industria națională n'avem aproape de loc. Ce este, e în mâna meseriașilor, cari, ca patroni, sunt așa zicând exoffo antagoniști ai organizației social-democrate. Stabilitățile industriale naționale n'avem deci în masse, cari ar reclama o preocupare întinsă a obștei.

Social-democrația, ca curent social, a avut în vedere așa zicând exclusiv numai muncitorimea industrială. În consecință așa au fost croite formele de organizații și programele de luptă politice-sociale.

Insuficiența teoretică, necum practică a socialismului agrar s'a și dovedit în viața practică. Un haos nespus în chestiile aceste a îndemnat pe social-democrații germani să pornească o anchetă, și s'a constatat,

că socialismul agrar în forma lui de azi și în felul contemplat de social-democrați ca sprijin al lor, e o imposibilitate. Un alt exemplu eclatant și dovadă splendidă, ne oferă istoria programului agrar-socialist, contemplat de partidul social-democrat ugar.

Noi suntem un popor agricultor agrar. Interesele noastre economice sociale sunt deci de natura, că eschid deocamdată social-democrația, ca factor de mișcare socială mai de seamă.

Programul nostru național, democraț, fiind programul de luptă a unui popor întreg și nu a unei coterii sau gleahte, tinde prin izbândă la viața posibilitatea peste tot a unei vieți sociale normale, cu toate atribuțiile și consecințele culturale și economice ale unei astfel de vieți.

Toate faptele — acum latente — de diferențiere socială, pot să se desvolte și să evolueze numai în ogrorul nutririi al acestei vieți sociale. Social-democrația (nu vorbesc aici de socialism, ca știință, care natural vine sub așa considerante) e forma de concentrare a unei singuratiche clase de oameni cu interese economice identice, a muncitorimeii. Ei bine, cum programul nostru, fiind mărturisit de un neam întreg, nu e aristocrat sau plutocrat, tot așa nu poate să fie social-democrat, fiind toate acestea programe lozince a unor clase singuratiche.

Ce privește iarăși socialismul agrar în și mai adaug următoarele: Mișcarea aceasta a fost contemplată în chipul și felul social-democrației. Dar dând faliment constituie pe lângă dovada, că e o chestie încă neclarificată, învățătura, că populația agrară e absolut refractară față de social-democrație (câci socialismul agrar de azi n'a fost și nu e altceva decât o social-democrație deghizată), ceea ce pentru noi, ca popor agrar, și altfel e un memento foarte relevant.

Dacă, cu tot spiritul democrat al străduințelor noastre, democrația maghiară a dovedit — până la un punct — o ținută absolut refractară față de nevoile noastre, nu ne uimește. Explicarea e foarte ușoară și o aflăm în spiritul îngust, exclusivist al preocupărilor de rasă, ce trece prin toate manifestările social-culturale și economice-maghiare. Tot aici se reduce și machiavellismul politic dovedit în timpul din urmă de partidul social-democrat-ugar. Ne-am obișnuit cu gândul, că suntem stegarii unor idei, cari nici cum nu încap în ideologia mentalității maghiare. În consecință nici nu prea avem nădejdi în posibilitatea unei cooperări cinstite cu democrația maghiară.

Toate aceste însă nu ne împedecă de a aștepta dela cei puțin social-democrați români, cari sunt însă natural membrii ai partidului social-democrat-ugar, o ținută mai demnă, atât din punct de vedere democrat, cât și a moralului public. Nu cerem cooperarea, suntem mai modești și mai democrați, ca social-democrații maghiari, cari au ajuns — spre rușinea lumii — să se pupe în bot cu Andrassy. cu contele negru, cică din motive de „tactică”. Ne mulțumim, dacă social-democrații români, pe lângă urmărirea problemelor frumoase și reale ale social-democrației, păstrează iubirea față de oprostul popor, din care au ieșit și față de străduințele, de a să mântui din mizeriile milenare. Cerem însă, să nu insulte, nici să ne hulească, căci suntem noi așa de democrați ca groful Andrassy, Károlyi sau Vázsonyi. Mai presus de toate, să nu-și uite, că izbândă neamului românesc înseamnă și pentru ei izbândă unei democrații nefalsificate.

Alexandru Moldovan.

Mandatul dela Lugoj.

— Un comunicat —

Bărbatul de încredere al alegătorilor români, apărătorii partidului național român din cercul electoral al Lugojului, intruniriți în număr frumos în conferința ținută Marți, în 3 Martie n. a. c. în otelul Concordia din Lugoj, au adus în ce privește mandatul dela Lugoj, a căruia soartă se va hotărî prin alegerea din 9 Martie n. c. cu unanimitate de voiri următoarea hotărâre:

„Luând în considerare timpul extrem de scurt, care face cu neputință partidului național român desfașurarea propoziției electorale și a organizării constituționale — nereșpectând comitetul central comitatens nunci terminul de 14 zile la stabilirea termenului de alegere — protestând contra acestei frustrări de drept, declară, că de astădată se vor abține dela participarea la alegerea parțială de deputat dietal fixată pe 9 Martie 1914.”

„În consecință sunt rugați membrii partidului național român din acest cerc, să nu se anga-

jeze în nici o parte și să nu participe la actul de alegere.”

Cătărău — Cataroff.

Societatea teroristă Camera Sfinților Arhanghelii Mihail și Gavril din Kiev

După știrile pe care le avem din București atenția noastră e atrasă de Cătărău — Kataroff și Kirilloff n-au putut fi încă prinși. Tot mai mult se întărește credința, că atentatorilor le-a succedat, în urma îndreptării regretabile a poliției cernăuțene și ungare, să treacă la timp granița Rusiei, unde par a duce cu tot mai multă certitudine firele urșitorilor morali ai atentatului. Cu toate aceste circulanțe știri private necontrolabile, cari au fost transmise din București șirerilor din străinătate, că atentatorii s-ar afla încă ascunși pe teritoriul României ba o telegramă mai nouă spune chiar, că unul dintre atentatori ar fi fost arestat de poliția română. Știri de aceste, de sine înțelese, trebuie primite cu cea mai mare rezervă.

De înregistrat mai este încă faptul, că deocamdată autoritățile ungare și austriace încă nu s-au adresat Rusiei în chestia urmării atentatorilor. Se așteaptă probabil rezultatul ultimelor cercetări din România, pentru a se constata definitiv refugierea atentatorilor de pe teritoriul român.

În schimb se confirmă pe zi ce merge, că de fapt atentatul a fost sădit și de individ cari au stat în legătură cu anumite cercuri rusești. Iată amănunțit, pe care le primim azi, dela corespondentul nostru:

București, 3 Martie n.

Publicistul Zamfir Arbore, unul dintre cei mai bini cunoscuți ai situației Românilor din Basarabia și care însuși a petrecut timp mai îndelungat în Basarabia, fiind și osândit la deportare în Sibiriă, da publicității prințese amănunte asupra persoanei lui Cătărău și a societăților teroriste rusești. Iată ce spune între altele d-l Arbore, că ruta se prezentase acum câțiva ani Cătărău cu o scrisoare de recomandare primită dela senatorul român B.:

Informațiunile ce am primit dela amicii mei din Basarabia asupra persoanei lui Cătărău mă asigurau, că în Basarabia nu există neamul Cătărăilor. Există însă, un comisar, la poliția din Kijivna, care se numește Ilie Cataroff și care avea un frate proprietar al unei fabrici de biscuiți, domiciliat pe Alexandrowski Prospect, din orașul Odessa. Numele

Domnul pe care l'am plictisit.*

— Sau apără-mă, Doamne, de prietini. —

Articolul meu despre opera pretinsă poetică a d-lui Cincinat Pavelescu a avut darul de a scoate din calmul său pe un cucernic doctor în știința teologiei, făcându-l să ne aducă o serie de prețioase mărturisiri, cari întăresc și mai mult cele scrise de mine.

În Nr. 34 al »Românului«, d-l Dr. Ion Broșu, într-o formă ce nu se potrivește de fel cu menirea d-sale de viitor »predicator« are serul de a lua apărarea d-lui Pavelescu. O, apărărite acestea nepoftite, cum știu ele să scoată în relief ridicolul și simplitatea omezească.

D-l Dr. Ion Broșu — care e de

* În materie de literatură avem convingerea, că nu e un rău, dacă se dă un teren cât mai larg și mai liber discuțiilor. Această inimă convingere ne-a îndemnat să publicăm și articolele de critică ale d-lui R. Silviu.

N'am fi deci de loc încensevenți și n-am călca un principiu, când am publicat și păreri contrare celor emise de d-l R. Silviu.

Fără supărare! Articolul de față — cu toate că în principiu nu admitem personalitățile — fiind un răspuns în parte la atacurile ce l-au adresat d-lui Silviu, suntem datori să-l publicăm. — ta Redacției.

altcum forte în știința de-a apăra — nu răstoarnă nici una din afirmațiunile mele. Se mulțumește cu câteva evanghelice complimente la adresa mea și apoi, ca să dovedească valoarea poeziei lui Cincinat, ne descrie ce-a văzut la un »cerc intim«, unde d-l Cincinat gălăse prilejul să dea o reprezentare. Și ce-a văzut, ce-a auzit? Câteva versificări de glume banale, pe cari urmașul lui Ioan Gură-de-aur și le a notat în carnetul său. Iată una din aceste perle:

„Lui Heramb Călămar.

Scril mult iubite Călămare, Dar știi ce crede Cincinat? La călămarul lăudat Să nu te duci cu sacul marec.

Știam că la părul lăudat să nu te duci cu sacul mare. Dar la călămarul lăudat să te duci cu sacul cât de mic și tot nu scapi de ridicolul celui ce cară apă eu ciurul.

Și ce-a mai văzut apărătorul nostru? Să-i ascultăm:

„Yrecuse de mult miezul nopții, când chiar și mîntea cea mai limpede începe să pirotească sub amestecul de fum și aburi de cafea, ce enesteriază creurul, fără ca maestrul să obosească oțuș de puțin. Urma lovitură după lovitură, salt după salt, rachetă după rachetă, și fiecare la rândul ei, făcea să lase în urmă o ploaie minunată de aur,

de pietrii scumpe, de cascade policrome.

D-l Dr. Ion Broșu era »la un pahar de Tokayc.

Așa dară notați bine: Urma salt după salt, foarte firesc la un saltimbane, rachetă după rachetă, iarăși foarte firesc la un scriitor, la care artificialul este totul.

Domnule doctor în teologie, cucernice propovăduitor al cuvântului, am spus eu în articolul meu alt-ceva? Cred că nu. Singura deosebire ar fi că eu aș fi răs de salturile și rachetele d-lui Cincinat, cari n'au nimic a face cu poezia, iar d-ta em cu spirit de observație, ai rămas extasiat. Dacă Cincinat ar fi scos și pantifici pe gură, desigur pentru cultura și gustul d-tale literar, ar fi fost genial. Ce-are a face. Pentru broască brocatul este un geniu. Dacă salturile și rachetele d-lui Cincinat te-au extasiat, asta nu înseamnă decât că domnul doctor în teologie are un prost gust și nimic mai mult.

•••

Mă așteptam ea domnul Dr. Ion Broșu să ne dea o analiză a poeziilor lui Cincinat, să-și întărească afirmațiunile cu citate, cu versuri, dii cari să vedem și noi că tresare un suflet. N'a făcut-o. Căci ori cât s'ar căni, nu va găsi în opera lui două rânduri de acest soi.

Se mulțumește cu afirmațiunile de-

mult banalizate, cu platitudini ca aceasta:

„Poezia lui C. Pavelescu e ca o spumă de mare, ca un pahar de șampanie, ce mucează. Cu cât beal mai mult, cu atâta te silește să sorbi întreg paharul, până'n fund. Și după fiecare cântec, după fiecare vers, îți rămâne totdeauna o mirează rădă în suflet, ca un parfum exotic, sau dacă vroii, ca a beție amețitoare de georghine...”

El vezi, aici, în această calitate zace izvorul banalității, domnule doctor în știința teologie. Poezia nu trebuie să fie ca spuma, ci ca lichidul. Pe spumă nu poate pluti vaporul panterat, nu se poate răzma nimica. Iar noi cerem poezii să ne dea neapdrat un razim sufletesc. Nu vrem să ne îmbete, ci să ne mângâie, să ne înalțe. E așa de greu acest axiom pentru capul unui doctor? Întru-cât te pot însă înălța a ceste nonsensuri. citate în articolul d tale drept modele de poezie:

Gândesc și mâna mea esită Să'mbrace'n strofe de cerneală Simțirea caldă, ce palpită Ca niște fire de peteală.

Noi știm că palpită inima, în fața judecătorului de instrucție, de pildă. Că ar fi palpitând și peteala, noi cari n'avem doctoratul în teologie, nu erodem. Iar dacă d-ta ai rămas fermecat de această strofă — sincere condolențe fondurilor, cari te-au trimis să te întoreai mai dezvoltat din străinătate.

Și mai — apără-mă, Doamne de prieteni! — zice d. Dr. Ion Broșu în menționatu-l articol:

»D. C. Pavelescu are și o altă latură luminoasă, pe care o posed puțin dintre scriitorii noștri: darul de a improviza. Cu aceeași facilitățe, e în stare pe rime date, fie românești sau franțuzești, să clădească imediat cele mai strălucitoare explozii de spirit; cele mai bizare focuri de artificii. Această calitate a sale, nu i o legendă, ci realitatea însoși, convingându-mă însuși de virtuozitatea lui.»

O știm aceasta. Nu e nevoie de depozitiile d-lui Dr. Ion Broșu.

Și în acest pasagiu doftorul nostru crede că'l apără pe Cincinat. Dar Nicu Mets, ce ată meserie are decât pe acia de a face versuri pe rime date?

Când, după afirmația d-tale, totul se reduce la »să re focuri de artificii«, unde-i poezia domnule doctor?

Vorbește d. Dr. Ion Broșu de versurile »publicate încă ale lui Cincinat? Le cunoaște? Cred că bucată, care începe cu »frumosa mea neucnescută« nu o va lua drept moto în viltorale-i predică.

•••

Dar dl Doctor, ca să sîibă deplin haz, mai face și o altă deraliare. Dumnealui afirmă că mi-aș fi pus în gând să lovec opera lui Minulescu. Dl Broșu porvertește. În articolele an-

de Ilie, mi-a deșteptat atențiunea, căci în scrisoarea sa senatorul B. mi-a recomandat deasemenea pe d-l Ilie Cătărașu, student român. Vrea să zică, studentul român basarabean Ilie Cătărașu era în realitate comisarul rus din Kishinau Ilie Kataroff.

Am aflat apoi că Ilie Cătărașu, sau mai just Cataroff, era cunoscut în anumite cercuri din București, ca reprezentantul unei fabrici de pluguri din Odessa, fabrică care urmărea să-și plaseze produsele ei, de preferință printre țărâni români.

Surprinderea nu mi-a fost mică, atunci când am aflat că în fruntea acestei reprezentanțe rusești în România se afla d-l Porfirenko, colonel din jandarmăria rusă deghizat în comisionar!

Știam, de mult că dorința spionilor ruși era să se introducă printre țărâni noștri și ei găsiseră deci mijlocul prin comerțul de pluguri!

Informațiunile mele acestea noui îmi dovedeau pe Cătărașu, ca un spion rus, și în această credință ce mi-o formasem, am atras atențiunea adevăraților studenți români basarabeni, sfătuindu-i să evite cât mai mult din cercurile lor pe falsul student basarabean Cătărașu, care pricepuse de sigur că nu-mi inspirase nici o încredere și începuse să mă critice și să mă calomnieze, ori unde putea.

Pe timpul ultimului războiu balcanic, Kataroff se duse la Belgrad și se prezintă d-lui prim-ministru Pașici ca trimis special al ziarului „Epoca”. Am primit chiar o carte de viză din Belgrad cu această nouă calitate a lui Cătărașu.

Eu am răspuns imediat persoanei care mi-a expediat această carte de viză și-mi cerea informațiuni, că ziaristul Cătărașu, era în realitate un spion rus.

Din informațiunile ce le posed, eu sunt convins că tânărul acesta, a lucrat în ultimul atentat ca membru și sub impulsivitatea cunoscutei societăți teroriste, rusești, numită „Camera Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril” din Kiew.

Această asociație de teroriști este bine cunoscută în Rusia ca una din cele mai periculoase.

Convîngerea mea mai este că contele Bobrinski, care de curând a trecut prin București, ca membru al acestei societăți, este neapărat amestecat în recentul atentat.

Cătărașu, care în realitate este de origine bulgară, familia lui aflându-se la Belgrad, a avut cu siguranță întrevăderi cu contele Bobrinski în București.

Toate secretele acestei asociații și mai ales ale ultimului atentat, care a produs atâta legitimă senzație și grozăvie, vor fi fără îndoială date la iveală de către bine cunoscutul fost polițist rus, Burzeff, care se află la Paris.

Cât privește pe al doilea atentator Chiriloff, sunt informat că e un fost potemkinist, că adevăratul lui nume este Kirușka și că nu avea nici o meserie și trăia din expediente.

Aceștia sunt Românii, pe cari Un-

terterioare n'am pomenit acest nume nici în altele pomeni, mi se pare că decalogul zice și »Să nu minți». Nu, domnule doctor? Vezi, pentru derrierle ăstea era cât pacl să-ți spun mai multe, dar deocamdată mă opresc. Mă gândeam să-ți spun o poveste și pentru personalitățile ce le faci în introducerea articolului d-tale.

Când vinul de Tokay te va mai ameți intrată, încât să vezi poezie în banalitățile lui Cincinat, când vei mai face personalități, să-ți cauți altul cu care să-ți le permiți. Deși ar fi mai de recomandat să lași până-ți trece beția vinului de Tokay și apoi să scrii. Și încă un sfat: Să nu mai ai nerodă îndrăzneală să lovești în cei cari »fabrică satire violente». S-ar putea să te vezi răstignit la propupul ridicolului cu tot doctoratul dumitale.

Alte amănunte. Despre cercetările poliției bucu-reștene mai sunt de relevat următoarele momente:

Femeia Elena Constantinescu din strada Icoanei 81, în a cărei casă a locuit Cătărașu din Februarie 1913, a depus la interogator între altele:

Cătărașu ducea un train foarte ne-regulat. Câte-odată venea seara acasă, altădată dimineața. Era un om foarte dur și mă suspicioana, de câte-ori îi adresam vre-o întrebare. De multe-ori îmi răspundea, privindu-mă în mod ne-încetător, că de ce mă interesez de afacerile lui particulare. Cât timp a locuit la noi a avut totdeauna bani. Pentru odaie îmi plătea la lună regulat 40 franci. Aproape fie-care săptămână era dus de-acasă pe-o zi-două. De multe-ori era pe drum și 7-8 zile. În timpul din urmă îl vizita aproape zilnic un anumit Kirilow, despre care Cătărașu spunea, că e secretarul său. Începând cu 21 Februarie n. a. c. a lipsit de-acasă 3-4 zile. Înainte de plecare a avut aici o convorbire până târziu noaptea cu Kirilow. Luni (săptămâna trecută) s'a reîntors la locuință venind cu un automobil. Marți a plecat în oraș și s'a reîntors cu același automobil seara acasă. În toată graba și-a strâns într'un geamantan de mână mai multe utenziilii și a plecat spre a nu se mai întoarce. A doua zi seara poliția a venit să facă perchiziție.

Calomniile lui Polonyi. Ziarele din Budapesta se ocupă cu cuvântarea și calomniile lui Polonyi din cameră, adresate poporului românesc. Unele le înregistrează fără observări, iar câteva ziare de reclam se bucură de atacurile neblajnice. În fruntea acestora stă »Pesti Hir», care îndată ce s'a săvârșit atentatul, și fără de-a să fi început procedeele de cercetare, deja știa și vestea lumii, să atentatul l-au pus la cale Românii. Să înțelege, că ziarul a rămas blamat dar acum să bucură, că s'a aflat un deputat, care să identifice cu minciuna lui și l-o susține.

O părere corectă are în chestie »End Hir», care zice că Polonyi și în general opoziția atribuie atentatul Românilor, negreșit Românilor, din cauză că Tisza a tratat cu ei. Iată, exclamă opoziția, cu cine stă de vorbă Tisza, cu niște rebeli, anarhiști... »Aceasta o recere acum, calculul politic opozițional — zice ziarul — și conform acestei cerințe își formează ei judecată.

Dar mai pregnant prezintă rolul de eri al lui Polonyi, ziarul »Világ». »Nenea Geza a excelat azi», — zice ziarul »înțelegem pe Polonyi Géza, care știe despre sine, că numai așa poate avea succese, importante, dacă arunca semințele urei. Din semințe apoi răsare și crește planta vijeliei, a scandalului și în valurile urei nenea Géza își freacă

mulțumit mâinile și exclamă: »Asta eu am făcut-o.» »Scandalul de eri în cameră în adevăr el l-a făcut. Și acesta l-o succesi. Lui are să-l mulțumească opoziția, că unii membrii ai ei s'au blamat împreună cu el...»

În scurte cuvinte »Világ» ne prezintă un tip real, caracteristic pentru viața publică a Maghiarilor. Scopul acestor tipuri este în special calomnierea naționalităților, ca să se remarce ca mari patrioți. Și căți de aceștia, perclunați și neperclunați, nu găsim în Ungaria!

Procesul Rutenilor. Eri s'a publicat sentința în procesul Rutenilor și s'a pus capăt agitației, de care erau cuprinși nu numai Rutenii, ci și multă altă lume, în deosebi lumea slavă. Nu se știe, ce urmări va avea procesul acesta și sentința. Va fi liniștitoare pentru spirite, ori isvor de nouă nemulțumiri? — aceasta ne va arăta-o timpul.

O zi agitată. Desbaterile în procesul Rutenilor au durat două luni și trei zile. Procesul s'a început în 28 Decembrie și s'au ținut 40 de zile de pertractare. Pentru stabilirea sentinței și motiivarea ei a fost de lipsă trei zile.

Ziua de eri a fost poate cea mai agitată din zilele de desbatere. La aceasta a contribuit în deosebi și atentatul din Debrețin, despre care se crede, că a fost pus la cale de pravoslavi. Dovadă că în Sighet fiind temerea de vre-un nou atentat, s'au concentrat multă forță armată și tribunalul era înconjurat de jandarmi și detectivi.

Rutenii au manifestat un mare interes față de sentință. A venit mulțime de la sate și galeriile sălei au fost tixite de publicul din oraș.

Publicarea sentinței. Publicării sentinței s'a fixat de președintele pe eri la orele 12 din zi. La ora aceasta a intrat în sală președintele Tóth Aurel, însoțit de juriul votanți, de procuror și alt personal. Sunt de față și advocații apărători. Acuzatii sunt aduși în sală, între balo-netele păzitorilor. Ei sunt liniștiți, fără a trada emoțiune.

Președintele deschide ședința și citește sentința.

Sentința. Dintre acuzați au fost achitați 23 și osândiți 32 de luni. Pedepsele le-am signalizat eri. Mai mare pedeapsă a că-pătat Kabalyuk: 4 ani și 6 luni tem-niță de stat și 100 coroane în bani, apoi alții câte doi ani și câteva luni și iar alții până la un an și pedepse în bani. Motivul pedepșelor este agitație contra religiei și a statului. Trecerea la pravoslavie s'a considerat ca agitație contra religiei gr. cat. rutene și fiindcă mișcarea a fost, sprîjinită din un stat străin, din Rusia, s'a declarat de agitație orică și contra statului.

Noul Senat român. București 3 Martie n. 1914.

Terminându-se prin balotagiile de eri alegerile la Senat vă trimt aici lista completă a membrilor Senatului român.

Liberali, d-nii: Toma Trifonescu, Eduard Uile, Al. Enăcovici, gen. B. Anastasiu, G. Moscu, N. N. Ionescu, L. Sachelarie, C. Oancea, dr. Sadoveanu, Teodor Tenea, Ion Filat, I. Manoliu-Teșeanu, C. Costescu-Comăneanu, g-ral N. Constantinescu, I. G. Pleșea, Em. Porumbaru, Aurel Varlam, dr. Culcer, g-ral Mustățea, C. Penescu, g-ral Tătă-răscu, N. Iorgulescu, Em. Crețulescu, Ilariu Ivoranu, N. Cutucudache, I. D. Ioanid, dr. Apostolide, Mihail Deleanu, Ioan Masu, Nicolae N. Săveanu, Ioan Simionescu-Râmnicănu, Al. G. Radovici, Al. Delimareu, C. Gr. Ghorghiu, M. Demetrian, I. Brătianu, G. Ghețescu, Iacob Albu, Teodor Ioan, I. C. Atanasiu, C. Cocias, Paul Petrini, C. Petraru, Valerian Urseanu, Pascal Zadie, Toma Stălen, Al. Filipescu, Vas. Miasir, G. Dimitrescu, A. Constantinescu, N. Botez, V. Vasiliu, T. Buzdugan, Leonte Moldo-veanu, G. Cavadiu, T. Constantinescu,

G. Mumulanu, I. Păucescu, G. Malaxa, D. Constantinescu, dr. Antoniu, dr. N. Crivăț, V. G. Morțun, I. Stavri Brătianu, G. Veneta, C. Bumbulescu, V. Atanasovici, Ion Botez, dr. Possa, C. F. Robescu, dr. Buicliu, dr. Stoicescu, colonel Lambrou, Gr. Duca, Take Babeanu, I. Boceanu, G. Iorgulescu, Al. Maxim, C. Ionescu, A. Linaru, A. Mișu, N. Chir-culescu, C. Dimopol, G. Bogdan, Con-stantin Ionescu, George Antonescu, Va-sile Lovinescu, T. Guță-Daia, I. Dome-triade, Elef. Niculescu, G. C. Râmni-ceanu, N. Nicorescu, C. Călinescu, G. G. Olănescu, G. Iliescu-Măclucă, G. Teșanu, P. Bujor. În total 97.

Conservatori, d-nii: T. Maiorescu, N. Filipescu, Al. Marghiloman, Ion La-hoveri, Paul Teodoru, G. Argetoianu, Sc. Orăscu, dr. Peride, Radu Ivănescu. În total 9.

Cons.-democrați, d-nii: C. Disescu, N. Xenopol, Al. Bădărău, C. Cantacu-zino-Paşcanu, M. Antonescu, P. Brătă-șanu, Eugen Ghica-Comănești, dr. Toma Ionescu, T. Emaadi, B. Pălticeanu, Toma Cămărășescu și Emil Vulpe. În total 12.

»Domnul Notar». Premiera operel d-lui O. Goga. Voci de presă. »Minerva». »O cugetare, cinstită operă a unui om onest care vede, simte și are pu-terea să exteriorizeze suferințele unui popor nu se putea să nu atingă îni-mele noastre, care au bătut în comun pentru prima dată poate, la suferințele conaționailor noștri, la durerile unui neam de cinci milioane aproape.

Domnul notar, reprezintă conflic-tul social și politic dintre românii de sub dominațiunea ungară și unguri. Goga ne prezintă un conflict sângeros isvorât din prinleptul alegerilor. O pagină vie, născută dintr'un conflict de stări politice permanente dincolo, care își are rostul ei bine hotărât, mai cu seamă în împrejurările actuale. Și Goga a știut să ne-o redea în toată măreția ei, să sguide sala întreagă sub im-presia covârșitoare, a teribilei drame ce se desfășoară dincolo...

»Publicul a luat o parte activă la această reprezentare. Astfel »Notarul» un tip autentice a fost hăduit de public, iar când preutul îi cerea demisia pentru nelegiuirile alegerii stropită cu sânge românesc, publicul striga în-vergunat: »Dă-ți demisia d-le Notar, dă-ți-o!» E caracteristic aceasta.

Tot timpul drama a fost aplau-dată. După fiecare act, Goga a fost chemat de numeroase ori la rampă, iar la sfârșit i s'au făcut ovaiții entuziaste.

Felicitați călduroși, marele succes al lui Goga, care nu s'a desmițit a fi »Cântărețul pătimirilor noastre».

»Universul». »Numele și fama răsfățatului nostru poet de peste hotare a atras un numeros public la premiera de aseară. Și venise nu numai publicul de Duminecă, ci acel public select care își dă de cele mai multe ori verdictul la pre-miere.

Parcă era sigur mai de înainte publicul Capitalei că un suflet de patrio-tism și dragoste de neam se va revărsa de pe rampa primei noastre scene, isvorit din simțul înălțător al lui Goga, cântărețul durerilor înăbușite ale unui neam sugrumat din veacuri...

»De-ocamdată, plini de entuziasmul care ne-a copleșit, ne mărginim a spune că »Domnul Notar» a avut o primire triumfală de către publicul bucu-reștean și că autorul a fost chemat de neenumărate ori la rampă, în strigătele de »urc» ale publicului.

»Dreptatea». Premiera de Duminecă seara e o lucrare de mare valoare. E, am putea spune chiar, piesa care ne trebuia: e drama de vremuri turburi, îmbolditoare la fapte mari, capabilă să desprindă furtuni de aplauze și să asvârlie în aer tot focul bengal al entuziasmului...

Sunt scene de o poezie locală care, fără a fi limitatorie, au vigoarea situațiilor din comedile satirice ale lui Caragiale. Primul act în special e de o sinceritate aproape ne mai văzută la noi și realizează astfel efecte de o ne-bănuită realitate. În special expunerea e de o dibăcie care trădează pe viltor-ul dramaturg mare maestru...

»Adevărul». Dint'o apreciere mai lungă și foarte elegianță a d-lui Emil D. Fagure:

»Domnul Notar», care s'a repre-zentat aseară pentru întâia oară pe scena Teatrului Național din București, are, mai presus de toate, meritul obiec-tivității artistice și e ca stăt mai mare

acost merit cu cât îl întâlnim la un om ca d-l Goga, care a gustat, sub toate raporturile, asprimile luptei naționale de peste Carpați. Obiectivitatea aceasta spordește considerabil valoarea dramatică și națională a lucrării d-lui Goga...

»Actul întâi e o icoană magistrală din frământarea națională a Românilor din Ungaria, prină cu o mare putere de viziune poetică. E stăt de sintetic, sugestiv și emoționant acest act încât devine primejdios pentru celelalte două. E greu să regăsești epicii d'u disputa dintre nota și Borza și cu toate aceea autorul regăsește suiful acesta în actul al treilea în scena dintre notar și protopop, ca și în desnodământ.

Când își petrec românii în Capitala țării ungurești... — Concertul dela »Petru Maior». — Budapesta, la 1/II 1914.

Se opresc automobile și trăsurile multe în fața hotelului »Royal». Din ele se coboară publicul elegant al ba-lurilor și se înfrîpă o învălmășală ca-racteristică și obișnuită în regiunea a-cesta. Aici se țin doar balurile de e-lită ale societății din capitală, în at-mosferă plutește un mister plăcut, aici se făuresc obiectele atâtorii visuri fru-moase de fete tinere, care întâia-ora pășesc pragul sălilor pompoase. Însă din grațioasele mișcări ale damelor, din gesturile neprefăcute, din privirile gingașe, din graiul lor dulce de flo-melă ne îndreptăm, că de astădată să intrunesc străini. Ei bine, ce cute-zață din partea românilor, ce dovadă strălucită de liberalizim din partea lor, că în inima maghiarimii se pot aranja și se aranjează petreceri românești...

S'a vorbit de multe ori și s'a fă-cut propunând pentru închegarea vie-ții sociale românești din Budapesta, respective pentru consolidarea rapor-turilor între colonia română de aici și între tinerimea universitară. Noi cre-dem, că seratele și concertele societății »Petru Maior» sunt îmbolduri prielnice și câte o petrecere de felul acesta e o mică, dar scurtă viață socială, un fel de muzică a viitorului...

Sala se umple repede, un public ales din provincie și tot ce avem noi mai distins prin capitală s'a grăbit să cerceteze concertul aranjat de tineri-mea noastră. Am încercat să fac o listă completă a celor prezenți, dar n'am izbutit, vă încredințez însă, că nici odată balurile ori concertele soc. »Petru Maior» n'auvuseră succesul celui de astă seară. Mi-a fost deci imposibil să pried numele oaspeților, la mulțim-ea cărora nu s'au așteptat nici cei mai optimiști aranjeri.

Mare a fost deci bucuria și mândria conducătorilor dela »Petru Maior» cu deosebire a simpaticului și neob-sitului preșident al societății, d-l Alex-andru Lupeanu. O veselie ca cea din seara concertului mai rară în rânduri-le tinerilor, cari și ei s'au prezentat într'un număr neobișnuit de mare. Părerea generală e, că rezultatul stră-lucit al concertului e începutul mult promițtor al unor zile mai bune.

Corul societății »Petru Maior» a fost și în trecut bun, grupându-se elemente eminente în jurul lui, avuse în totdeauna succese frumoase, cari de data aceasta s'au potențat prin faptul, că dirigentul corului a fost ales d-l V. Petrașcu și că d-l George Comșa a cântat foarte bine ca solist (bass) în »Doina Voinicească» de Mureșianu. Dar cea-ce a surprins atât publicul, cât și pe universitari erau prestațiunile mi-nunate ale orchestrei, care deși și-a-les bucăți grele și a trecut prin proba de foc a dat dovadă strălucită de ta-lentul membrilor prin armonia și joelul sistematic a ensemblului, promițând astfel a deveni tot mai perfect. Au plăcut mult »Voci de primăvară» vals clasic de Strauss și »Pouturiu românesc» de Mureșianu, tot astfel din »Bisnet: Marsul din opera »Carmen» și Mascagni: Intermezzo simfonico. Orchestra a fost condusă de d-l Emil Chejban, unul dintre cei mai simpatici tineri universitari.

Punctul culminant al concertului au fost însă punctele executate de d-șoara Popu, despre care constatăm, fără a exagera, că este un talent real. Cântarea »Arietta di Paisiello di Ta-ranto» a fost acoperită cu aplauze fre-netice, iar d-șoara Popu chemată în repetițe rânduri la rampă. Din partea d-lui prim aranjier T. Russu i s'a pre-dat un prea frumos buchet de flori vil. La pian a fost acompaniată de către d-l Eugen Hossu.

D-l Cornel Olariu și-a pus toată ambiția în executarea punctelor sale, întrecând mult succesele sale de până acuma mai ales în: »Câte pădurele în codru și Tu nu vrei...», care a fost primită cu mare entuziasm. A fost a-companiat la pian de d-l Gh. Erdély, stud. conservatorist.

S'a început apoi dansul... Și a-

terioare n'am pomenit acest nume nici în altele pomeni, mi se pare că decalogul zice și »Să nu minți». Nu, domnule doctor? Vezi, pentru derrierle ăstea era cât pacl să-ți spun mai multe, dar deocamdată mă opresc. Mă gândeam să-ți spun o poveste și pentru personalitățile ce le faci în introducerea articolului d-tale.

Când vinul de Tokay te va mai ameți intrată, încât să vezi poezie în banalitățile lui Cincinat, când vei mai face personalități, să-ți cauți altul cu care să-ți le permiți. Deși ar fi mai de recomandat să lași până-ți trece beția vinului de Tokay și apoi să scrii. Și încă un sfat: Să nu mai ai nerodă îndrăzneală să lovești în cei cari »fabrică satire violente». S-ar putea să te vezi răstignit la propupul ridicolului cu tot doctoratul dumitale.

Di. Dr. Ion Broșu amintește și de »un director de bancă, ce face și muzică». Nu știu ce rost are amestecul persoanei d-lui Brediceanu în che-ful, în Tokay-ul d-sale.

Dacă am scris însă seria de ar-ticole, în ori-ce caz am fost determi-nat la aceasta și de brutalitatea cu care a fost masacrat, nu textul, ci mu-zica piesei »Șezătoarea». Cei cari au masacrat-o, au fost teomai aceia, cari cer artei să fie spumă și cărora unda sănătoasă ca izvorul de munte, a me-lodiorilor noastre nu le mai place. Au fost cei îmbibați de arta pe care o ap-ără d. Dr. Ion Broșu. Ba poate chiar unii dintre aceia, cărora—ori cât de prost—le la apărarea. Și, vezi dta, Die doctor, nu trebuie să stăm nepăsători.

Căci unde vom ajunge, dacă și în Ar-deal se va răspândi boala, care te-a-tins și pe dta?

Cât pentru »plictiseala» de care vorbești, ar trebui să consulți un medic. Deși pericolul nu-i mare, sanato-riul fiind aproape, ori-cum, paza bună păzește primejdia rea.

R. Silviu.

În legătură cu criticile lui R. Silviu și Dr. Ioan Broșu, primim dela doi cetitori ai ziarului nostru următoarele

Epigrame. Polemică literară.

Știu pe Cincinat maestrul Indignat, aprins și roșu. — Nu de hula din »Gazeta», Ci de lauda lui Broșu.

Radu Spinul.

Lui Cincinat.

Te luase cam cu grosu Silviu. Însă fi cuminte: Nu te ncrede nici lui Broșu Când te năldă, că te mint!

Verba veche: »Aurea Mediocritas» e bund. Mediocru este tu bardel... Las să latre ei la lună!

Pacifix.

um a-și avea mil de teme, una mai interesantă ca cealaltă, să povestesc infiripări de dragoste și lupte desperate de rivali, cari se ivesc ca ciupercele, când sunt de față atâtea fete frumoase.

Să încep deci. Dar mă întălesc în plimbarea mea prin sală cu d-l Ghiță Bineinformatul, corespondentul «Dacoromanului» care mă oprește pentru câteva momente.

— Știi d-le, cine-i tânărul acela moros, care s'a retras la o parte și fixează pe d-l Octavian Frumosul, pentru că d-l amintit i-a cucerit amanta. E d-l Ioan Blondu. Uite, privește-ți și imaginează-ți întreaga tragedie a vieții sale. Un tânăr, care a făcut trei ani de zile curte unei fete, la bruneta aceea, care trece tocmai acum prin fața noastră și acum lată într'un minut dărmată cetatea viurilor sale...

Dar alta, știi, că și Macedonia e reprezentată. Uite la d-l acela, care sămbește atât de satisfăcut e de Kandida, mare proprietar în Macedonia.

Apoi mai știi, că să va juca și «tango» în noaptea aceasta?!

— Asta-i prea mult! Cum de n'a aflat nimeni de faptul acesta. Cine aranjează surprinderea aceasta... și o droaie de întrebări îi se pun amicului Bineinformatul.

Dar el sămbește enigmatic. — Am zis, că să va juca tango în noaptea aceasta, dar nu aici, ci în vecin la «cabaretul Royal».

Dar sunt atât de glumele nesărate ale amicului. Îi închin Domnului și plec ca să vă raportez în liniște despre una dintre cele mai splendide petreceri românești din Capitală...

Aral C.

Dela adunarea generală

a reuniunii Femeilor române din comitatul Hunedoarei.

I.

Discursul d-nei Elena Hossz-Longin.

Onorată adunare generală!

Anul 1913 dispărut va fi notat în analele cronicilor noastre pe cât de dezastruos și fatal prin multele nenorociri ce au adus asupra noastră continuu plod și revărsări mari de ape nimicind rodurile câmpurilor mănăsoare producând astfel multă miserie și neajunsuri poporului nostru brav și harnic, totuși în alte privințe a fost un an luminat, încoronat de multe succese pe teren cultural și propagandă generală.

Anul 1913 a adus un mare eveniment și în viața Reuniunilor cu seop cultural și filantropic din țara noastră. Ideile superioare de concentrarea forțelor au pătruns prin razele lor binefăcătoare și în problemele de acțiune ale societăților noastre femeiești realizând norocos și înfăptuind «Unirea femeilor române din Ungaria».

Acest fapt dorit așa de mult, care ne alina viurile cele mai frumoase trup s'a făcut în zilele luminate ale Rusaliilor din 1913, multumită inițiativelor și energiei devotată de către cea dintâi Reuniune a noastră, a mamei tuturor: a Reuniunii femeilor române din Brașov.

Abia ne putem da seamă să încă de însemnătatea mare ce va avea această Uniune pe terenul nuzințelor femeilor române pentru mărirea viitoare a neamului nostru... Căci dacă și până aci cele vreo 70 Reuniuni au ațîn în izolarea lor răsleată rezultate frumoase în sfera lor de activitate, cu cât putem spera în viitor că munca lor va fi respălită de succese și mai bogate propiindu-se și sprijinindu-se reciproc aceste Reuniuni asociate sub emblema Uniunii.

În congresele anuale vom avea de aci în colo un for superior, unde toate Reuniunile vor fi datoare a face seamă despre activitatea unui an de gestuine și câte porniri și acțiuni foloșitoare și bune pentru înaintarea scumpului nostru neam românesc se vor duce la îndeplinire având sprijinul reciproc în devisa: Toate pentru una și una pentru toate.

Asi încă abia putem evalua marea putere morală ce se va pronunța în viitorul apropiat în cadrul acestei organizații noi, care îmbrățează toate problemele care formează baza de operațiune a diferitelor noastre Reuniuni.

Toate nuzințele frumoase cari legitimează existența lor sunt apreciate după cuvînt și concretizate în așa fel încât, dacă va urma o conlucrare conștientă și armonioasă un deceniu nu va trece și vom putea atinge rezultatele cele mai frumoase lată în ce formă precisă ne anunță doamna Maria Băulescu presidenta Uniunii femeilor române din Ungaria principiile cari formează baza fundamentală a legăturii ce s-a încheiat în zilele de 12 și 13 Iunie 1913: «ca să tindem a crește fiecele poporului nostru cât mai desăvârșit cu cea mai înaltă perfecțiune

sufletească spre binele și folosul neamului nostru».

«ca să cinștim legea părinților noștri, ca cel mai sfânt lăsamînt primit dela ei, legându-ne a-l apăra din veacuri în veacuri, ca să păstrăm comoara măiestriei noastre naționale din fice, în fice, precum am primit-o din neamuri în neamuri».

«ca să creștem soții și mame harnice devotate, econoame și agonișitoare la casele fiilor români».

«ca să fim bune, blânde și mi-lostive pentru cei bolnăvi, pentru cei străci, pentru cei lipsiți alinându-le durerea».

«ca să stăruim cu toatele a crea asilul tuturor orfanilor români, Casa milostivirii, în care și va adăposti cu toată iubirea noastră de mamă».

Și pentru că să putem aplica aceste principii și pentru că să putem duce la îndeplinire proiectele noastre, an de an să repetăm aceasta festivitate, an de an să convocăm aceste congrese pe rând la fiecare din Reuniunile asociate.

Noi punem astăzi temelia pe care se va clădi o nouă fortăreață apărătoare a neamului nostru și fiece care întâlnire a noastră va continua a ridica aceasta clădire pe care o vom strălăui-o noi femeile române.

Din cetadela noastră vom veghea necontent cu ochi de Argus, cum să fin demne de soții și fi neamului nostru, ca alături de ei să punem umărul la lăturirea și prosperitatea poporului nostru.

Doamnelor, este încă vast ogorul nesămănat, care cade în sfera activității feminine. Muntele miseriei este mare și muna care vrea să-l restorne este muna gingașă a femeii. — Dar sfânta Scriptură ne învață, că cu deplină credință și cu voință vom putea muta chiar munții, — unite într'un cuget și o simțire cu puteri centralizate să credem că vom putea resturna și acest munte.

Unite într'un cuget și o simțire vom face trecătoare peste grozava păpăstie dela beșug la miserie, — căc numai femeia poate fi împăcătoarea nenorocilor, deszădădușilor și celor deasmoșteniți.

Eate o mândrie pentru femeie, că astăzi este capabilă să influențeze în viața unui popor în modul acesta de demn de valoare etică. Prin munca sa socială desinteresată femeia a devenit un factor important chiar în viața statelor, pentru că numai ea este capabilă să rezolveze încetiva problema umanitară, numai ea este în stare să se consolatoarea omenirii.

Uniunea noastră ne va da posibilitatea să conlucrăm în toate aceste direcțiuni umanitare și mai cu seamă în direcțiunea social-economică, stăruind la îmbunătățirea soartei femeiești, atât în familie cât și ca muncitoare, atât în straturile superioare ale societății, cât și în pătura trainică a țărănimii noastre. Doamnelor, Uniunea noastră va fi reprezentanța grupării tuturor femeilor române din Ungaria și va fi un for răspunzător pentru progresul femeii, va fi un factor important în viața poporului nostru, și este începutul marelui rol social, care este rezervat și femeii române în viitor.

Femeia prin educațiunea și înălțarea sa sufletească va fi nu numai păstrătoarea și reproducătoarea rasei, ci va trebui să fie regenerătoarea și organizătoarea principiilor ce pot ferici omenirea, ea va fi nu numai muma popoarelor, ci educătoarea, civilizațoarea și ingerul păzitor al neamului său. Pentru această țintă ne însoțim într'un cuget și o simțire, și vrem să constituim «Unirea femeilor române din Ungaria».

Apredind după marea valoare etică aceste cuvinte de aur rostite cu prilejul sărbătoresc al înființării Uniunii de către una din cele mai alee fice a neamului nostru cred, că onorata adunare generală va primi cu însuflețire asocierea Reuniunii noastre și va decide în unanimitate: «că Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei intră în Uniunea femeilor române din Ungaria».

Trecând la momentele mai însemnate din anul de gestuine a Reuniunii noastre mă restring la remarcă cele mai importante și anume țin să relevez succesul frumos al expoziției dela Orăștie unde atelierul nostru a expus lucrările sale ca secție separată în cadrul marelui expoziții aranjată din prilejul adunării generale a Asociațiunii. Constat faptul că atelierul s-a achitat cu aceasta ocaziune în mod demn de chemarea sa stăruind mulțumire generală prin lucrările sale și eluștând aprecierile zărilor noastre prin nuzința de a propaga tot mai intensiv arta noastră populară. Tot cu acest prilej avurăm satisfacția de a vedea cum și meseriașii noștri aplică tot mai mult în lucrările lor motivele românești lăturindu-ne prin aceasta în stră-

duințele cari le urmărește reuniunea noastră de a crea o industrie specifică națională.

Porturile noastre pitorești încă au fost reprezentate cu ocazia festivităților dela Orăștie, de române din toate părțile și aci Atelierul nostru încă a avut satisfacția de a vedea în acest simptom realizate străduințele sale pentru cari a muncit în cei 7 ani de când există. Prin introducerea acestor porturi se ating scopuri însemnate. Se menține portul nostru frumos îndemnând pe țărance a-l juși și a-l păstra în originalitatea lui, iar clasei noastre intelectuale să dă prilej a-și manifesta dragostea față de marea meșteră care este țărancea română, îmbrăcând la prilejuri sărbătorești perturile lor mândre și totodată făcând economii însemnate în jurul toaletelor și găteilor scumpe, cari se fac în folosul strănilor și în paguba noastră.

Toate aceste rezultate obținute, Stimate Doamne membre ale acestei Reuniuni, ne îndatoresc de a merge pe calea apucată înainte și de a fi propagatoarele fervente a tot ce a leșit din sufletul creator al poporului nostru ee așa clasic și unic se manifestă în industria lui plină de farmec vrednică de cea mai scumpă luare aminte a noastră.

Să facem totul, ca prin nuzințele noastre să creșăm o epocă de renaștere a mândrei noastre arte țărănești, căci Vă asigur Doamnelor că viitorul îndepărtat încă va binecuvânta pe modelele muncitoare de azi ale acestui cult care simbolizează originea și romanitatea noastră.

ȘTIRI.

— 19 Februarie 1914.

Știri din România. Conferințele distinșilor bărbați, pe cari îi trimite Franța în România, sunt menite să cimenteze tot mai mult prietina franco-română. Am anunțat, în numerii trecuți, despre conferințele d-lor Lacour-Gayet și Louis Barthou. Astăzi acum, că vor mai ținea conferințe în România d-nii: André Tardieu, dir politice externe a ziarului «Le Temps», Stéphane Lauzanne, redactorul-șef al lui «Le Matin», Denys Cochin și Jean Alcard membri ai Academiilor franceze. Distinși bărbați vor ținea conferința atât în Capitală cât și în provincie la Iași, Braila, Galați și Craiova.

D-l Gh. Arica, doctor în agronomie și profesor la școala superioară dela Herăstrău, a fost delegat de ministrul de agricultură și domenii să-l reprezinte la congresul internațional de agricultură, care se ține la Roma.

Uniunea femeilor române din Ungaria. Înregistram cu bucurie știrea, că ministrul de interne a aprobat statutele «Uniunii femeilor române din Ungaria», ale cărei baze s'au pus — după cum se știe, — în congresul din luna Mai a anului trecut, ținut la Brașov. Ordinul ministerial care cuprinde această aprobare a sosit — după cum suntem informați — eri la vicecomitele comitatului Brașov.

Dl. prof. Dr. Iancu Nistor la Sibiu. «Viața Nouă» din Cernăuți scrie următoarele: Asociațiunea transilvană (Astria) l-a invitat pe d. prof. univ. I. Nistor să ție o conferință din istoria Românilor bucovineni. Pentru acest scop o s-a pleacă săptămâna viitoare la Sibiu. Este primădată când un Român bucovinean a fost invitat de cea mai înaltă instituție din Ardeal, pentru ea prin subiectul conferinței sale să deștepte interesul fraților noștri pentru istoria Românilor bucovineni. Nu ne îndoiem că în țara în care profesorii bucovineni dela Brașov, un Nastase, un Chelariu și un Ilasievici sau marea noastră compozitor Ciprian Porumbescu au depus o viață de muncă, d. I. Nistor va fi primit cu toată dragostea. Fie ca această conferință să fie un început de bun augur pentru strângerea legăturilor dintre noi și frașii ardeleni de cari ne despăr granițe nefirești.

Adunarea «Parsimoniei». Primim spre publicare următoarele:

Vă rugăm a rectifica în cel mai apropiat număr al «Gazetei», că adunarea generală a Parsimoniei se va ținea Vineri, în 13 Martie st. n. 10 oare a. n. 1914 — și nu Joi în 13 Martie st. n. 1914, cum din greșală s-a publicat în «Gazeta» și în convocările trimise acționarilor.

Bran 2 Martie 1914. — Moșolu, Enescu.

O carte de valoare. D-l Ion Iosif Schiopul a scos de sub tipar o interesantă carte: «Chestiunea polonă (Rolul cooperativelor în lupta de conservare națională a Polonilor din Germania)». Se cunoaște însemnătatea chestiunii polone din Prusia — atât de asemănătoare în multe puncte cu chestia noas-

tră națională. Autorul a făcut deci un bun serviciu, dând la lumină această carte, pe care o recomandăm cu toată căldura cetitorilor noștri. Cartea cuprinde frământările politice, culturale, economice etc. În urma cărora Polonii au ajuns la convingerea că organizarea economică le poate oferi, între împrejurările actuale, cea mai bună armă de conservare națională, cu ajutorul căreia ei își apără azi cu succes flința lor națională contra acțiunii Germanilor de a-i dea-naționaliza.

Cartea a apărut în tipografia arhidiecezană din Sibiu, și costă 2 cor. (pentru România 250 lei).

Cenzură de profesor. Ni se comunică, că d. Niculiță Pop, fiul d-lui profesor N. Pop din Blaj, în 28 Februar a făcut cenzura de profesor din științele naturale și geografice la universitatea din Iudapesta.

Reuniunea sodailor români din Cluj țel va ținea adunarea generală în 8 Martie 1914 d. a. la oarele 3, în localul Reuniunii (Strada Jókai Nr. 6). Sunt invitați toți membrii onorari, fondatori, ordinari și ajutători.

Vicerege în Polonia rusească. «Matin» publică duna ziarul german «Börzenzeitung» din Petersburg, știrea, că țarul Rusiei are de gând să numească un vice-rege pe seama Poloniei rusești. Această numire — despre care ziarul german spune, că e înfornat din loc competent — ar avea o încomensurabilă importanță nu numai în ce privește politica internă a Rusiei, ci ea ar avea urmări incalculabile chiar și în politica externă.

O nenorocire neobișnuită se anunță din Braila: Alaltaeri pe la oarele 3 dimineața, grănicerul Alexandru Hortu de pe malul Dunării, cu postul în dreptul fabricii de făină Violato, a fost atrăde tipetele unui necunoscut, bine îmbrăcat, care gesticula disperat pe un slioz de ghiță din mijlocul Dunării. Grănicerul a dat alarma pentru a i veni în ajutor. Sliozul de ghiță era însă de parte de mal și era purtat în lungul Dunării de celelalte sliozuri, așa încât toate eforturile celor de pe mal erau infructuoase. La un moment dat, necunoscutul, văzând că nu poate fi salvat s-a aruncat în apă, crezând că astfel va reuși să ajungă la mal. Neavând însă puteri, fiind înghețat de frig, a dispărut sub sliozuri, sub ochii celor ce asistau la acest înfornător spectacol, pe pătinoșii. Autoritățile locale au înștințat prin prefectură, comunele situate pe ambele maluri ale Dunării, cerând lamuriri, pentru a se afla cine a fost nefericită victimă a acestei neobișnuite întâmplări.

Casul e viu discutat, și unii s-au și grăbit să creadă că nenorocita victimă ar fi atentatul dela Dobrița, Cătaroff-Cătărău

Cazul Rozor — la Curie. Se știe că ucigașul George Rozor din Alba-Iulia fuse osădit de tribunalul de acolo la moarte prin streang pentru că și omorase părinții, iar complicele lui George Puroar fusese osăndit la 6 ani închisoare. Curia a luat eri în dezbateri recursul înalutat contra acestei sentințe și a aprobat sentința lui Rozor, iar osănda lui Puroar a ridicat-o la 15 ani.

Noul tunuri în armata franceză. După cum anunță «Le Temps», comendamentul armatei franceze va introduce un nou sistem de tunuri cu tragere repede, al căror calibru e de 175 mm. O ghiulea la noului tun cântărește 18 chilogramme și e aruncată de gura de foc cu o înălțime de 170 m. pe secundă. Tunul aruncă până la distanța de 10 chilometri, iar greutatea lui e de 3200 chilogramme.

Viscole și zăpădă în America. De Dumineca începând băntue grozave viscole în întreaga America, dar mai ales în Statele-Unite. Zăpada și furtunile au rupt treile telefonice și telegrafice. În New-York Dumineca a încetat, din cauza zăpezii, ori ce circulație. Cinci persoane au fost aflate degerate în împrejurimile orașului. Un uragan uriaș a băntuit Lună. Despre soartea a cinci vapoare mari, cari încă de Sămbătă trebuia să sosiască în port, nu știe nimic. Dinșpre partea vestică a Americii n-a mai sosit aici un tren la New-York.

AVIZ. Un candidat de avocat cu praxă bună așă aplicare momentană în cancelaria avocatului Dr. Dionisie Roman în Mediaș (Medgyes) 1—3

Aduc ville mele mulțumiri, tuturor prietenilor și cunoșcutilor cari m-au consolat și au participat la durerea ce am îndurat prin trecerea din viață a iubitelui meu soț.

Carolina T. Nicolau.

Biblioteca populară a «Asociațiunii»

— În atențiunea Comitetului central din Sibiu —

Nu de mult s'a publicat în gazete un apel al biroului «Asociațiunii», în care era rugată cărturăria dela sate, să grăbească cu înscrierea de membrii ajutători la «Asociațiunea, ca să li să trimită biblioteca populară. În anul 2 al «Transilvaniei» să spune «că în anul acesta s'au înscriis până acum abia o mie și cincisute de membrii ajutători. Prin nrmare și publicația chemată să răspândească dragostea de învățatură în masele largi ale poporului e amenințată să dispară... Anul acesta cărturarii dela sate, chemați să înscrie membrii ajutători, să pare că au renunțat să mai îndemne pe țărani să se înscrie membri la «Asociațiune». Acestea le constată cel din centru și Pun vina pe criza și ariară i «desteaur sunt și alte cauze mai regretabile» Căi dela centru sub «cauze regretabile» înțeleg neapăsarea cărturarilor dela sate în adevăr înșă cauza e. că nu suntem mulțumii cu publicațiunile «Asociațiunii». Voiu arăta pentru ce?

Biblioteca «Asociațiunii» așa cum a apărut în anul trecut a răspândit foarte puțin dragostea de învățatură. Apariția rară și neapariția în lurile de vară fac nepractică aceasta bibliotecă. Pe lângă aceste unele din publicațiunile anului trecut nu sunt potrivite pentru popor. Pentru a răspândi dragostea de învățatură în masele largi ale poporului trebuie să-i dăm o publicație ieftină și care să ajungă cât mai des în mâna poporului. — Să va știe, că o astfel de publicație costă mult și chieftulele nu să pot acoperi din celea 2 cor. date de membrii ajutători.

Asociațiunea chieftuleste 7500 cor. cu revista «Transilvania». Aceasta revistă nu a fost vrednică în trecut de chieftulelele cele mari. (Cu începutul acestui an a pornit cu un program nou. Au apărut până acum doi numeri. Vor mai apărea încă 10 numeri ca rei doi apăruti și tot laolaltă se vor dovedi, că nu sunt vrednici să se chieftulească pentru ei 7500 coroane! —

În locul «Bibliotecii» și în locul «Transilvaniei» Asociațiunea să redacteze o gazetă populară, care să apară săptămânal. Gazeta aceasta ar fi și cel mai potrivit mijloc de propagandă în mâinile conferențiarilor «economice și cooperative». Pentru o astfel de gazetă putem face propagandă în popor! Cărturarii dela sate trebuie să ne legăm în tranșea poporului, pentru că îl îndemnăm să-și dea banii pentru o anumită publicație!

Subscribiți în adunarea desp. Murdăș Lad's al Asociațiunii înșănd ceea ce de mai sus am propus, ca despărtământul nostru să reage o mitetol central. să sisteze celea două publicațiuni de până acum și în locul lor să editeze o foaie populară săptămânală, care să fie totodată și mijloc de propagandă ai conferențiarilor. — În decursul discutiei, ce s'a născut în jurul acestei propuneri au leșit la iveală lucruri importante. S'a spus, că în lețânzel a avut Biblioteca 25 abonați, dar acum nu are nici unul, în schimb însă sau abonat 22 fol populare. În Orba au fost 30 abonați, acum nu-i nici unul, dar s'au abonat 20 fol populare. Fieptele vorbesc!

Octavian Popa preot gr. cat.

ULTIME ȘTIRI.

Cernăuți 4 Martie. Poliția din Cernăuți primind fotografia lui Cătărău, a arătat-o personalului otelului și funcționarilor poștei, cari au recunoscut în Cătărău pe unul din indivizii, cari au pus la poșta pachetul cu mașina infernală.

Fiume 4 Martie. Poliției de graniță i-a succes să aresteze pe unul dintre indivizii cari au aruncat alaltaeri bomba în grădina palatului gubernial.

Sighetul-Marmăției, 4 Martie. Kabaliuk a fost transportat azidimineață în închisoarea tribunalului din Dobrița.

Budapesta, 4 Martie. În cameră a continuat și astăzi desbaterea proiectului privitor la subvenționarea societăților de navigațiune.

Chemnitz 4 Martie. Domnitorul Albaniei s-a reintors din Petersburg și a plecat astăzi la Triest, de unde se va imbarca mâne pe vaporul «Taurus» pentru Durazzo.

Proprietar: Brantseu & Comp Redactor responsabil: Ioan Broșca.

„BRANCOVEANA”

institut de credit și economii societate pe acții în Zernești.

takarék és hitelintézet részvénytársaság Zernestén.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Brancoveana” în Zernești sunt invitați la

II-a adunare generală ordinară,

ce se va ține Duminică în 22 Martie 1914 st. n. la orele 2 p. m. în localul institutului.

Obiectele de pertractat sunt următoarele:

1. Constituirea biroului și deschiderea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere.
3. Statorirea bilanțului și decidera asupra distribuirii profitului curat.
4. Schimbarea §-ului 60 din statute.
5. Intregirea direcțiunii prin alegerea unui membru cu mandat pe un an.
6. Dispoziție cu privire la remunerarea directorului executiv și a iuriscontabilului pe anul 1914.
7. Alegerea unui casar-contabil.
8. Eventuale propuneri.

Directiunea.

Meghívó.

A „Brancoveana zernesti takarékos hitelintézet részvénytársaságnak vasárnapon 1914. Március hó 22-én d. u. 2 orakor az intézet helységében meg tartandó

II-ik rendes közgyűlésére,

melyre a részvényes urak ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. A közgyűlés megalakulása és megnyitása.
2. Igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
3. A mérleg megalapítása és a tiszta nyereség felosztása.
4. Az a lapszabályak 60 §-ának megválasztatása.
5. Az igazgatóság kiegészítése egy tag választása által egy évi megbízással.
6. Rendelkezés a vezérigazgató és jog tanácsos 1914 évi javadalmazására vonatkozólag.
7. Egy pénztárnok-könyvelő választása.
8. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság

Contul Bilanț pe 1913 -- Mérleg-számla 1913 évre.

ACTIVA—VAGYON.		PASIVA—TEHER.	
K.	f.	K.	f.
Cassa în numerar—Pénztári készlet	6418.59	Capital societar—Részvénytőke	80000.—
Cambii escontate—Leszámitot váltók	150117.94	Fond de rezervă—Tartalékalap	1886.66
Efecte—Értékpapírok	450.—	Fond special de rezervă — Különös tartalékalap	422.—
Spese de protest—Ovási költség	20.34	Depuneri spre fructificare—Betétel	66416.14
Mobiliar—Butorizat	1240.20	Interese de capital societar—Részvénytőke után járó kamatok	30.87
După amortizare—Leírás után	240.20	1000.—	
	158006.87	Interese transitorii—Átmeneti kamatok	984.—
		Dare restantă—Hátrélékos adó	2500.—
		Profit curat — Tiszta nyereség	5808.20
			158006.87

Zernești în 31 Decembrie 1913. — Zernest 1913 december hó 31-én.

Dr. Ilariu Hoadrea m. p. dir. executiv—vezérigazgató.

Pentru contabilitate: — A könyvelésért: Dr. Ilariu Hoadrea m. p.

DIRECȚIUNEA — AZ IGAZGATÓSÁG:

George Nastea m. p., preș.—elnök. Bucur Giurgiu m. p. George Garoiu m. p. Vlad Dan m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele principale și auxiliare. — Aloirotit felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgálván teljes rendben és a fő- és segéd könyvekkel megegyezőknek találtuk.

Zernești la 2 Martie 1914. — Zernest 1914 márcium hó 2-án.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE—A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Dr. Pompiliu Nistor m. p. preș.—elnök. Ioan Vodă m. p. George Cutean m. p.

Contul Profit și Perdere cu 31 Decembrie 1913.—Nyeresség és veszteség számla 1913 évre.

ACTIVA—VAGYON.		PASIVA—TEHER.	
K.	f.	K.	f.
Interese de depuneri spre fructificare — Kamat betétek után	3498.17	Interese de escont și proviziumi — Leszámitólasí kamatok és jutalékok	12941.37
Spese — Költségek	766.74	Spese de proces — Perköltségek	44.45
Porto — Postadíjak	11.68	Interese de efecte — Értékpapírok után járó kamatok	5.49
Chirie — Lakbér	250.—	Competințe — Illetékek	13.68
Salare — Fizetések	920.—		
Dare — Adó	2500.—		
Amortizări — Leírás	240.20		
Profit curat	5808.20		
	14004.99		14004.99

Zernești la 31 Decembrie 1913. — Zernest 1913 december hó 31-én.

Dr. Ilariu Hoadrea m. p. dir. executiv—vezérigazgató.

Pentru contabilitate: — A könyvelésért: Dr. Ilariu Hoadrea m. p.

DIRECȚIUNEA — AZ IGAZGATÓSÁG:

George Nastea m. p., preș.—elnök. Bucur Giurgiu m. p. George Garoiu m. p. Vlad Dan m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele principale și auxiliare. — Aloirotit felügyelő bizottság jelen számlákat megvizsgálván teljes rendben és a fő- és segéd könyvekkel megegyezőknek találtuk.

Zernești la 2 Martie 1914. — Zernest 1914 március hó 2-án.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Dr. Pompiliu Nistor m. p., preș.—elnök. Ioan Vodă m. p. George Cutean m. p.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public, că am deschis în BRAȘOV, Strada orfanilor N-ru 13, un

Atelier de croitorie pentru bărbați.

Cu praxă și experiență câștigată în ateliere de croitorie de rangul prim pot corespunde cerințelor celor mai minuțioase, lucrez

Costum pentru bărbați, modern stofă de lână curată cu — — — — 50, 60, 70, 80 K
 Jacket — — — — — — — — 60, 70, 80, 100 " 2-52
 Pardesiuri — — — — — — — — 30, 40, 50, 60 " —
 Costum de salon, frac — — — — — — 70, 80, 110 " —

Execut ori ce lucrare ce se ține de bransa croitoriei cu prețuri solide pe lângă responsabilitate.

Rugându-mă de sprijinul On. public semnez cu toată stima

Ioan Șerbănescu

croitor pentru bărbați.

ATENȚIUNE.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public ca vând mobile ce le-am transportat în Hala de mărfuri (Podu bătușilor) Strada Hîrșer Nr. 1, cu prețuri scăzute. Odae de durmit modern mobilată cu prețul de 540 K. Mobile pentru bucătărie, și prânzătoriu cu prețuri foarte scăzute.

— Garantéz pentru lucru bun și solid. — 12-50

JOSEF GRIM

Mechanic, tâmplărie pentru zidiri, instalații interne, BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 115. — Telefon Nr. 16

Antreprise de pompe funebre

E. TUTSEK.

Brașov, Strada Porții Nr. 3. vis-à-vis de băcânia Steaua Roșie.

Recomand Onor. public la cazuri de moarte stabilimentu meu cu toate cele necesare pentru înmormântări mai pompoase și mai simple cu prețuri ieftine.

Depou de cosciuge de metal ce se pot închid hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a cosciugelor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejar.

Depou de cununi pentru monumente și plantici cu cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentanță de monumente de marmură, cară funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vânat pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se esecută prompt și ieftin, iau asupra-mi și transporturi de morți în străinătate.

În cazuri de moarte a se adresa

E. Tutsek.

19-16. Telefon interurb. 406.

AVIS.

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. oaspeți, că de aci înainte vine la vânzare exclusiv numai renumita Bere de Steinbruch a primei Societăți ung. pe acții, în fiecare zi proaspătă, care se va vinde în localul meu și afară de local paharul cu 20 bani.

În fiecare zi piept de miel proaspăt, comănzii mai mari se pot face cu Telefon Nr. 463.

De cercetare numeroasă se roagă

Virág Kristo András
 Hotel la Leul d'aur.
 Strada lungă Nr. 4.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de casar-contabil la institutul de credit și economii „Brancoveana” în Zernești prin aceasta publicăm concurs.

Postul acesta se va îndeplini deocamdată în mod provizor pe un an pe lângă o rebonificare de 1200 cor. annual.

Concurenții, cari doresc să ocupe acest post au de a-și înainta petițiile instruite cu atestat de botez, atestat de studiile terminate și despre eventuala practică de până acum la direcțiunea sus-

numitului institut până la 21 Martie 1914 st. n.

Preferiți vor fi acei concurenți, cari vor putea dovedi că au practică în afaceri de bancă și vor putea depune și cauțiune.

Postul e de a să ocupa în 1 Aprilie 1914 st. n.

Zernești la 16 Februarie 1914.

2-3 Direcțiunea.

AVIS!

Directiunea „Institutului de credit și economii soc. acț. din Părău”, reaceară pe acțioarul Nicolau Nan, că dacă în senzul §-lui 8 din statute nu-și achită rata restantă a acțiilor Nr. 385, 386, 387, 388, 389, și Emanol, Sulla Nr. acțiilor 446, 447, 448, 449, 450 și 451 — în termen de 30 zile, se vor aplica §§ 153, 169, 171 ai legii comerciale. 4-3

Bărbați cari sufer de neputință (Neurasthenie)

se ceară broșura care conține tratamentul, trimițind 40 bani în mărci postale sub adresa:

Novamechapika 157
 Cutia poștală 40-
 Budapest-Hauptpost.

Correspondența și broșura numai în limba nemțească și magiară.

22-52

<h1>Dinți</h1>	și dantură completă fără pod, tragere de dinți, plombare, coroane de aur și poduri de aur.	<h2>Gerő Arthur</h2> Technic de dinți diplom. Str. Vămei Nr. 31.
----------------	--	--